

**АНСАМБЛЕВЕ ВИКОНАВСТВО
З МЕТОДИКОЮ**

ХРЕСТОМАТІЯ

Харків
2020 р.

**Міністерство освіти і науки України
Департамент науки і освіти
Харківської обласної державної адміністрації
Комунальний заклад
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради**

АНСАМБЛЕВЕ ВИКОНАВСТВО З МЕТОДИКОЮ

ХРЕСТОМАТІЯ

**Харків
2020**

УДК 378.016:785(075)

А 71

Укладачі:

О. О. Шумська – кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри фортепіано Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради.

В. Л. Олешко – спеціаліст вищої категорії, старший викладач Харківського коледжу Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради;

Т. Є. Олешко – спеціаліст вищої категорії Харківського коледжу Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради.

Рецензенти:

Т. В. Гомозова – кандидат педагогічних наук, викладач кафедри фортепіано.

В. М. Щепакін – доктор мистецтвознавства, доцент кафедри фортепіано Харківської державної академії культури.

А 71 Ансамблеве виконавство з методикою : хрестоматія. / уклад. : О. О. Шумська, В. Л. Олешко, Т. Є. Олешко ; Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради. – Харків, 2020. – 124 с.

У хрестоматії подано твори, рекомендовані для опрацювання в рамках практичної частини викладання навчального курсу «Ансамблеве виконавство з методикою», який уведено до навчальних планів освітньо-професійної програми підготовки фахівців освітнього ступеню магістр за кваліфікацією «керівник ансамблів». У першому розділі подано ансамблі для двох скрипок та фортепіано, у другому розділі – ансамблі для фортепіано у 4 руки. Обидва розділи поділено на підрозділи за рівнем складності. Третій розділ містить більш складні ансамблі для різних складів виконавців

Хрестоматія призначена для практичних та самостійних занять здобувачів вищої освіти з дисципліни «Ансамблеве виконавство з методикою». Може бути корисною викладачам виконавських дисциплін.

УДК 378.016:785(075)

*Затверджено на засіданні науково-методичної ради Комунального закладу
«Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради*

Протокол №___ від_____20__р.

© ХГПА, 2020

© Шумська О. О. Олешко В. Л., Олешко Т. Є., 2020

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	4
РОЗДІЛ 1. АНСАМБЛІ ДЛЯ ДВОХ СКРИПОК І ФОРТЕПІАНО.....	6
1. 1. Перший рівень складності.....	6
1. 2. Другий рівень складності.....	21
РОЗДІЛ 2. АНСАМБЛІ ДЛЯ ФОРТЕПІАНО У 4 РУКИ.....	47
1. 1. Перший рівень складності.....	47
2. 2. Другий рівень складності.....	58
РОЗДІЛ 3. АНСАМБЛІ ДЛЯ РІЗНИХ ІНСТРУМЕНТІВ.....	85
ПІСЛЯМОВА.....	118
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	120
ДОДАТКИ.....	123

ПЕРЕДМОВА

Навчання в класі ансамблевого виконавства – одна з дуже важливих складових процесу професійної підготовки майбутнього педагога-музиканта. Оскільки отримані в процесі навчання музично-слуховий досвід, а також досвід колективної творчості мають практичне значення не тільки для успішного оволодіння виконавською технікою ансамблевої гри, але й дозволяють майбутньому педагогу-музиканту набути навичок, актуальних для сучасної музично-педагогічної діяльності.

В класі ансамблю формуються різноманітні навички спільного виконавства, розширюється музичний кругозір; формується художній смак, розуміння стилю, форми і змісту виконуваного твору, виховується слуховий самоконтроль і виконавська відповідальність студентів.

Ансамблеве музикування здатне зіграти активну роль у процесах становлення та розвитку музичної свідомості, мислення, інтелекту юного музиканта. Спільне музикування відіграє важливу роль також і в розвитку творчих здібностей. Набуті за роки навчання навички та вміння гри в різного роду ансамблях вдосконалюють слухові, ритмічні, образні уявлення виконавців; формують їх музично-естетичний смак на високохудожніх творах; виховують почуття партнера; збагачують кругозір; вчать сприймати музику усвідомлено. Гра в ансамблі викликає жвавий інтерес у студентів, активізує їх увагу, організовує виконавську волю, підвищує почуття відповідальності за ансамбль. Цей вид діяльності активізує розвиток таких психічних процесів, як художнє сприйняття, музичне мислення, уяву, волю; виховує творчу ініціативу й самостійність; є «плацдармом» для розвитку базових музичних здібностей. Ансамблева гра має широкі можливості в розвитку різних видів слуху: мелодійного, гармонійного, тембро-динамічного, поліфонічного. Якщо при виконанні сольної програми студент концентрує всю увагу на власній грі, то виконання в ансамблі розвиває багатоплощинну увагу і привчає до слухання не тільки себе, але й партнера, а головне - загального звучання.

При цьому створюється творча атмосфера, необхідна в спільній роботі, вміння чути і трактувати свою партію як частину спільно виконуваного твору. Разом з тим, розвиваються і закріплюються навички читання нот з листа.

Мистецтво ансамблевого виконання ґрунтується на вмінні виконавця узгоджувати свою художню індивідуальність, свій виконавський стиль, технічні прийоми з індивідуальністю, стилем, прийомами виконання партнерів, що забезпечує злагодженість і стрункість виконання в цілому.

Одна з найважливіших вимог при роботі з ансамблем - облік індивідуальних особливостей кожного студента при підборі репертуару. На репертуарі формуються музичний смак і естетичні уявлення виконавця, розвиваються його інструментальні навички та здібності. Успіх публічних виступів студентів багато в чому залежить від грамотного підбору творів.

При підборі програми викладач повинен:

- Оцінити рівень професійної підготовки і музичний потенціал студента (його індивідуальні здібності та навички).

- особливо важливо враховувати інтерес студентів до певної композиторської школи, стилю, жанру. Не варто ігнорувати бажання, прагнення виконавців, важливо заохочувати прояви самостійності при виборі і пошуку нових творів.

- риси характеру, тип темпераменту, тобто виявити кращі властивості особистості студентів.

Пропонована хрестоматія має забезпечити практичну частину викладання навчального курсу «Ансамблеве виконавство з методикою», який уведено до навчальних планів освітньо-професійної програми підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня магістр за кваліфікацією «керівник ансамблів».

РОЗДІЛ 1.

АНСАМБЛІ ДЛЯ ДВОХ СКРИПОК І ФОРТЕШАНО

1. 1. ПЕРШИЙ РІВЕНЬ СКЛАДНОСТІ

Веселий настрій

Обробка О. Правдюк, Т. Ярошенко

В. Колісниченко

Allegro 1

The musical score is written for two violins, piano, two violins, and piano. It is in 2/4 time and consists of two systems. The first system includes Violino I and II, and Piano. The second system includes Vn. I and II, and P-no. Dynamics include *f*, *mf*, and a first ending bracket. The tempo is **Allegro**. The title is "Веселий настрій".

9

Vn. I

Vn. II

P-no

f *mf*

f *mf*

13

Vn. I

Vn. II

P-no

p *cresc.* *f*

p *cresc.* *f*

p *cresc.*

17

Vn. I

Vn. II

P-no

f

f

f *mf*

2

21

Vn. I

Vn. II

P-no

25

Vn. I

Vn. II

P-no

f *mf*

f *mf*

29

Vn. I

Vn. II

P-no

p *cresc.*

p *cresc.*

p *cresc.*

Vn. I

Vn. II

P-no

Violino I

Веселий настрій

Обробка О. Правдюк, Т. Ярошенко

В. Колісниченко

Allegro

26 *f* *mf* *p*

31 *cresc.* *f*

Violino II

Веселий настрій

Обробка О. Правдюк, Т. Ярошенко

В. Колісниченко

Allegro

1 *mf*

6 *f* *mf*

11 *p* *cresc.*

16 *f* *f* 2

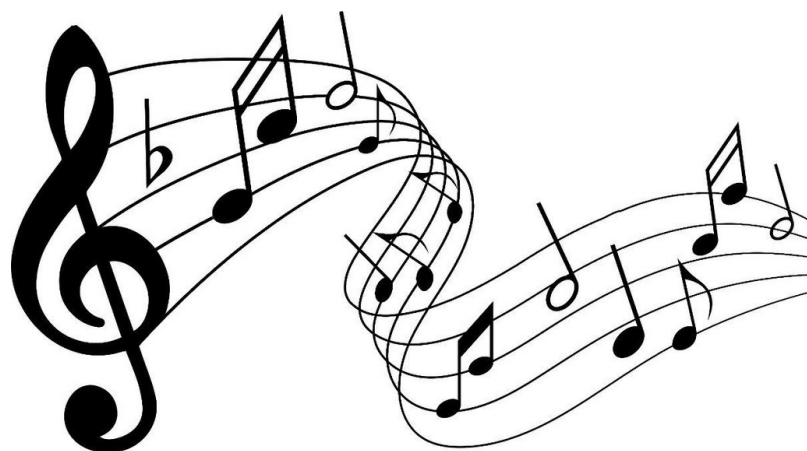
21 *f* *mf*

27 *p* *cresc.*

32 *f*

Рекомендації щодо роботи над твором:

Характер твору грайливий, веселий. Для відтворення характеру застосовано контрастну динаміку, синкопований ритм, штрих *non legato*. Партія скрипок у першому розділі (такти 1 – 18) проходить в унісон. У другому розділі (починаючи з такту 19) скрипкова партія проходить у два голоси, місцями з різним ритмічним малюнком (такти 22, 24, 30). Цим епізодам слід привернути особливу увагу. У фортепіанній партії у другому розділі фактура також ускладняється за рахунок пунктирного ритму у правій руці на другу та четверту долі. Цей фрагмент рекомендовано опрацювати окремо.

Санта Лючія

Італійська народна пісня

Перекладання В. Олешко та Т. Олешко

Andantino

Violino I

Violino II

Piano

7

Vn. I

Vn. II

Piano

p

p

p

14

Vn. I

Vn. II

Piano

mp

mp

mp

21

Vn. I

Vn. II

Piano

mf

mf

mf

28

Vn. I

Vn. II

Piano

34

Vn. I

Vn. II

Piano

Violino I

Санта Лючія

Італійська народна пісня

Перекладання В. Олешко та Т. Олешко

Andantino

9

p

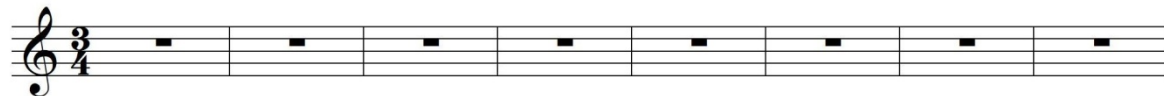
Violino II

Санта Лючія

Італійська народна пісня

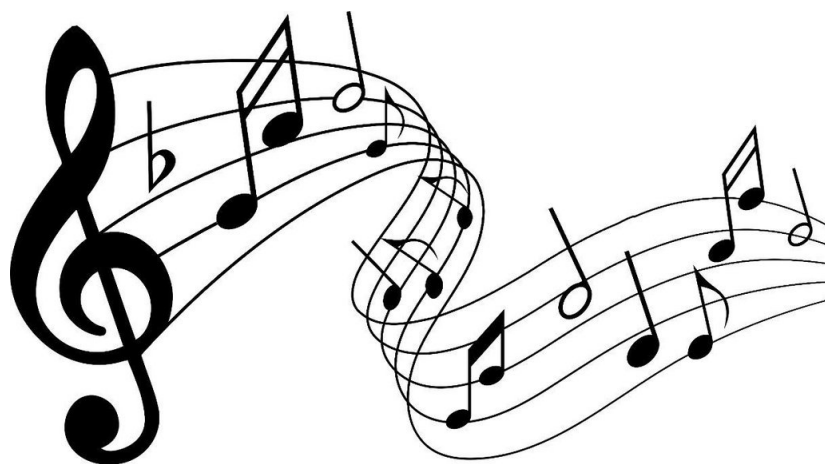
Перекладання В. Олешко та Т. Олешко

Andantino

Рекомендації щодо роботи над твором:

Твір кантиленного характеру, виконується на *legato*. У фортепіанній партії слід окремо опрацювати партію правої руки у вступному розділі (такти 1 – 8), яка викладена подвійними нотами. Велике значення має вірний добір аплікатури. В основному розділі твору (починаючи з такту 9) мелодична лінія проходить у партії першої скрипки. Бажано, щоб цю партію виконував студент з професійною підготовкою. Партія другою скрипки має допоміжне значення, її можна дати менш підготовленому студенту. Твір можна виконувати з вокальним ансамблем або солістом-вокалістом.

Вальс

Tempo di valse Д. Фрид

1

Violino I *mp*

Violino II *mp* pizz.

Triangolo *mp*

Piano *mp*

7 2

Vn. I

Vn. II

Trmg.

Pno.

13 3

Vn. I

Vn. II

Trmg.

Pno.

mf

mf

mf

19

Vn. I

Vn. II

Trng.

Pno.

4

Vn. I

Vn. II

Trng.

Pno.

25

31

Vn. I

Vn. II

Trng.

Pno.

Violino I

Вальс

Tempo di valse

Д. Фрид

1

mp

2

10

mf

3

20

4

30

Violino II

Вальс

Tempo di valse

Д. Фрид

1 pizz. *mp*

8 2

15 3 *mf*

22 4

29

36

Triangolo

Вальс

Tempo di valse

Д. Фрид

1 *mp*

8 2

16 3

24 4

32

Рекомендації щодо роботи над твором:

Партії скрипок та трикутника (*triangolo*) розраховані на виконання студентами без музичної освіти. Партія першої скрипки виконується смичком, партія другої скрипки виконується *pizzicato* (пальцем по струні), партія трикутника підкреслює ритмічний малюнок твору. Для розвитку професійних навичок бажано, щоб кожний учасник ансамблю навчився грати обидві скрипкові партії та партію трикутника. Партія фортепіано розрахована на виконання студентом з професійною підготовкою або викладачем. Слід окремо опрацювати партію правої руки, де має місце поєднання мелодичної лінії з акомпанементом та насичена акордова фактура.

1. 2. ДРУГИЙ РІВЕНЬ СКЛАДНОСТІ

Мелодія

З телефільму "Театр"

Перекладання В. Олешко та Т. Олешко

Р. Паулс

Не поспішаючи

The musical score is written for Violino I, Violino II, Piano, Vn. I, and Vn. II. It is in the key of D major (one sharp) and 4/4 time. The tempo is marked "Non allegro" (Не поспішаючи). The dynamics are marked *mf* for the violins and *mp* for the piano. The score consists of two systems of four measures each. The first system shows the Violino I and Violino II parts with a *mf* dynamic, and the Piano part with a *mp* dynamic. The second system shows the Vn. I and Vn. II parts, with the Vn. I part featuring triplets and a dynamic of *mf*, and the Piano part with a *mp* dynamic. The Vn. I part has a fermata over the final note of the first measure of the second system.

9

Vn. I *f*

Vn. II *f*

mf

13

Vn. I *dim.*

Vn. II *dim.*

dim.

17

Vn. I *p* *cresc.*

Vn. II *p* *cresc.*

p *cresc.*

20

Vn. I

Vn. II

f

f

20

mf

24

Vn. I

Vn. II

dim.

rit.

dim.

rit.

24

dim.

Violino 1

Мелодія

З телефільму "Театр"

Перекладання В. Олешко та Т. Олешко

Р. Паулс

Не поспішаючи

mf

3

6

3

f

12 *dim.* *p* *cresc.*

18 *f*

23 *dim.* *rit.*

Violino 2

Мелодія

З телефільму "Театр"

Перекладання В. Олешко та Т. Олешко

Р. Паулс

Не поспішаючи

4 *mf*

7 *f*

13 *dim.* *p* *cresc.*

19 *f* *dim.*

25 *rit.*

Рекомендації щодо роботи над твором:

Твір кантиленного характеру, виконується на *legato*. Скрипкові партії майже рівноцінні за складністю, мають елементи поліфонії. В партії першої скрипки слід звернути увагу на тріольний ритм (такти 5 – 6). В обох скрипкових партіях досить складний ритмічний малюнок – половинна тривалість, залігована з восьмою тривалістю. Цей ритмічний малюнок слід опрацювати окремо. В фортепіанній партії особливої уваги потребує гра лівою рукою гармонічних фігурацій в широкому розташуванні. Їх слід виконувати *piano* на фоні глибокого басу з застосуванням запізнілої педалі.

Путники в ночі

Moderato Б. Кемпферт

Violino I

Violino II

Piano

4

Vn. I

Vn. II

P-no

4

8

Vn. I

Vn. II

P-no

1

mf

mf

8

mp

8

12

Vn. I

Vn. II

P-no

12

12

16

Vn. I

Vn. II

P-no

2

Vn. I

Vn. II

P-no

f

f

mf

19

22

Vn. I

Vn. II

P-no

mf

mf

mp

22

25 3

Vn. I

Vn. II

P-no

29

Vn. I

Vn. II

P-no

33

Vn. I

Vn. II

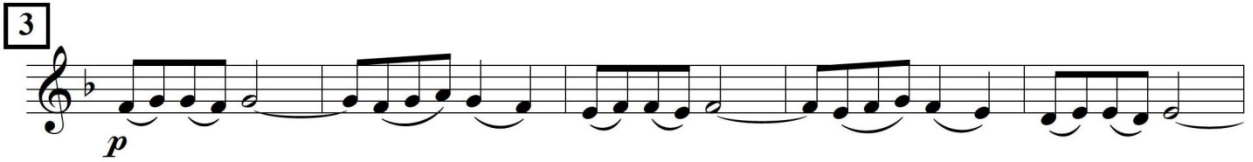
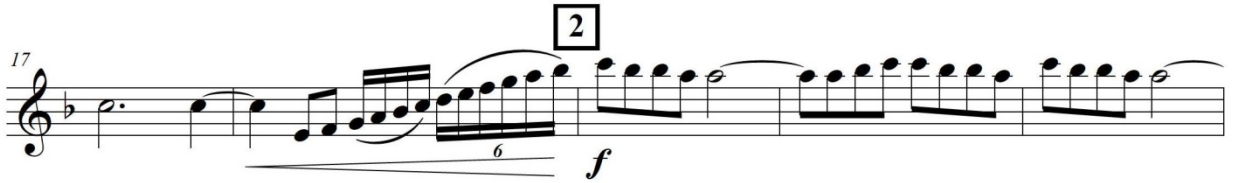
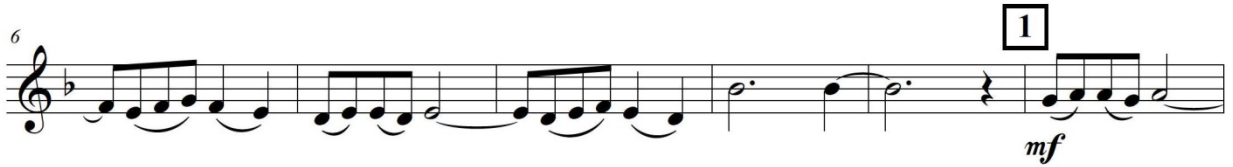
P-no

Violino I

Путники в ночі

Moderato

Б. Кемпферт

Violino II

Путники в ночі

Moderato

Б. Кемпферт

7 1 *mf*

12

17 2 *f*

22 *mf*

3 *p*

33 *mf*

Рекомендації щодо роботи над твором:

Цей твір став всесвітньо відомим завдяки неперевершеному виконанню визначним американським співаком Френком Сінатрою. Його слід виконувати в естрадно-джазовому стилі. Мелодія пісні проходить у партії першої скрипки, партія другої скрипки виконує імітаційну та супроводжуючу функції. Скрипкові партії мають досить складний ритмічний малюнок – половинні та четвертні тривалості, заліговані з восьмими тривалостями. При опрацюванні

слід звернути увагу на естрадно-джазову манеру виконання – певну ритмічну свободу у скрипок та в партії правої руки фортепіанного акомпанементу на фоні чіткого ритмічного малюнку партії лівої руки фортепіанного акомпанементу.

Прогулянка

Allegretto gioviale

Ю. Гіна

Violino I

Violino II

Piano

Vn. I

Vn. II

Pno.

8

Vn. I

Vn. II

Pno.

cresc.

12

Vn. I

Vn. II

Pno.

mf

16

Vn. I

Vn. II

Pno.

p

19 2

Vn. I *f*

Vn. II *f*

Pno. *f*

8va - - - 1

8va - - - 1

Violino 1

Прогулянка

Allegretto gioviale

Ю. Гіна

mf

6 *p* *cresc.*

10

14 *mf* *p*

19 2 *f*

Violino 2

Прогулянка

Allegretto gioviale

Ю. Гіна

mf

6 p cresc.

10

14 mf p

19 f

Рекомендації щодо роботи над твором:

Твір має веселий, жартівливий характер. У партіях скрипок слід звернути увагу на зміну засобів артикуляції – *legato*, *non legato*, *staccato* та на складний ритмічний малюнок – пунктирний ритм, часту зміну тривалостей. При опрацюванні твору треба працювати над артикуляційною та метроритмічною синхронністю виконання скрипкових партій. Фортепіанна партія, за виключенням вступного розділу (такти 1 – 2), має функцію ритмізованого акомпанементу. Слід окремо опрацювати мелодичні фігурації в партії лівої руки (такти 7 – 10, 15 – 16), гармонічні фігурації в партії правої руки (такти 17 – 20), та синкопи в партіях обох рук в такті 15.

Дивлюсь я на набо

Обробка української народної пісні

Moderato ♩ = 90

М. Демиденко

Violino I

Violino II

Piano

p *mf*

7 1

Vn. I

Vn. II

Pno.

3 3

12

Vn. I

Vn. II

Pno.

18

Vn. I

Vn. II

Pno.

23

Vn. I

Vn. II

Pno.

mf

mf

mf

29

Vn. I

Vn. II

Pno.

35

Vn. I *f*

Vn. II *f*

Pno. *f*

3

Vn. I *f* *mp*

Vn. II *f* *mp*

Pno. *f* *mf*

47

Vn. I *p*

Vn. II *p*

Pno. *p*

Violino I

Дивлюсь я на набо

Обробка української народної пісні

Moderato ♩ = 90

М. Демиденко

Violino I score, measures 1-45. The piece is in 3/4 time, Moderato (♩ = 90). It begins with a 7-measure rest, followed by a first ending bracket (1) starting at measure 8. The dynamics are *p* (piano) from measure 8 to 12, *mf* (mezzo-forte) from measure 13 to 20, *f* (forte) from measure 21 to 36, and *mp* (mezzo-piano) from measure 37 to 44. A second ending bracket (2) spans measures 21-28, a third ending bracket (3) spans measures 37-44, and a fourth ending bracket (4) spans measures 45-48. The score ends with a double bar line at measure 48.

Violino II

Дивлюсь я на набо

Обробка української народної пісні

Moderato ♩ = 90

М. Демиденко

Violino II score, measures 1-15. The piece is in 3/4 time, Moderato (♩ = 90). It begins with an 8-measure rest, followed by a first ending bracket (1) starting at measure 9. The dynamics are *p* (piano) from measure 9 to 14. The score ends at measure 15.

Рекомендації щодо роботи над твором:

Твір є обробкою одної з найвідоміших українських народних пісень. Партія фортепіано розрахована на виконання студентом з професійною підготовкою або викладачем. При опрацюванні фортепіанної партії слід звернути особливу увагу на акордову фактуру (такти 6, 33 – 43) та синкопований акомпанемент (такти 25 – 27, 29 – 32) у партії правої руки. При роботі над скрипковими партіями слід приділити увагу штриху *legato*, точному відтворенню ритмічної структури та плавній зміні динамічних відтінків.

Пісня таємничого сада

Перекладання В. Олешко та Т. Олешко

Р. Ловленд

Andantino

Violino I

Violino II

Piano

mp

Vn. I

Vn. II

P-no

1

mp

mp

mp

8

Vn. I

Vn. II

P-no

12

Vn. I

Vn. II

P-no

2

mf

mf

mf

16

Vn. I

Vn. II

P-no

20 3

Vn. I *mp*

Vn. II *mp*

P-no *mp*

24

Vn. I *mf*

Vn. II

P-no

28 4

Vn. I

Vn. II

P-no *mf*

32

Vn. I

Vn. II

P-no

f

36

Vn. I

Vn. II

P-no

mp

5

40

Vn. I

Vn. II

P-no

mf

44

Vn. I

Vn. II

P-no

Violino I

Пісня таємничого сада

Перекладання В. Олешко та Т. Олешко

Andantino

Р. Ловленд

3

1

mp

7

12

2

mf

17

3

mp

22

mf

27 4 7 5 *mp*

39 *mf* 2

Violino II

Пісня таємничого сада

Перекладання В. Олешко та Т. Олешко
Andantino

Р. Ловленд

1 4 *mp*

9 2 *mf*

15

3 *mp*

27 4 8 5 *mp*

40 2

Рекомендації щодо роботи над твором:

Характер твору лірико-драматичний. Партія першої скрипки досить складна за звуковеденням та артикуляцією, її слід задавати відмінно підготовленим студентам. Партія другої скрипки трохи простіша, має функцію супроводу та підголоска. Фортепіанна партія не є акомпанементом, вона – повноцінний учасник ансамблю. При роботі над нею треба звернути особливу увагу на партію лівої руки, яка виконується на *legato* та по звуковеденню нагадує віолончель. У сольних фортепіанних епізодах (такти 1 – 4, 29 – 36) відмінно підготовленим студентам можна запропонувати поімпровізувати, звичайно, додержуючись стилю та характеру твору.

РОЗДІЛ 2.
АНСАМБЛІ ДЛЯ ФОРТЕПІАНО У 4 РУКИ
2. 1. ПЕРШИЙ РІВЕНЬ СКЛАДНОСТІ

Вальс квітів
з балету "Лускунчик" (фрагмент)

П. Чайковський

Primo

f

Secondo

mf

Pr.

Sec.

14

Pr.

mf

Sec.

mp

20

Pr.

Sec.

27

Pr.

1.

Sec.

1.

33 **Fine**

2.

p dolce

33 **Fine**

2.

p

40

mp

40

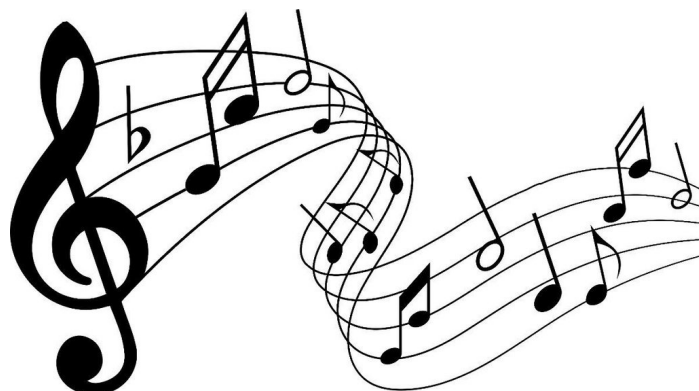
mp

47 **D.C. al Fine**

47 **D.C. al Fine**

Рекомендації щодо роботи над твором:

Характер твору ліричний. Перша партія являє собою мелодичну лінію, викладена одноголосно, в середньому розділі (такти 35 – 46) – в октавному подвоєнні. Її рекомендовано давати студентам без початкової музичної освіти. Партія повинна виконуватись на *legato*, особливо слід звернути увагу на плавні переходи мелодії з руки в руку. Друга партія виконує функції акомпанементу, викладена в акордовій фактурі. Її слід давати більш підготовленим студентам, в яких є почуття ансамблю. При роботі над другою партією слід звертати увагу на динаміку (завжди тихшу, ніж у першій партії), точний метроритм та акуратну педалізацію.

Вальс

Tempo di valce О. Грибоедов

Primo

mp legato

Secondo

pp

6

Pr.

1. 2.

Fine

Sec.

6 1. 2.

Fine

11

Pr.

p legato *cresc.*

Sec.

11

15

Pr.

1. *mf cresc.* *p*

Sec.

15 1. *mp* *p*

19 2. **risoluto**
Pr. *ff*

19 2. *mf*
Sec. *legato*

23 *legato*

23 *b*

Pr.

Sec.

28 *sf* *pp* *p*

Pr. *legato*

28 *pp* *mp* *legato cantabile*

Sec.

33

Pr.

33

Sec.

dim.

pp

D.C. al Fine

D.C. al Fine

Рекомендації щодо роботи над твором:

У першій партії проводиться мелодична лінія восьмим тривалостями, яка виконується на *legato*. При виконанні треба слідкувати за непомітністю переходів з руки в руку. Друга партія виконує функцію акомпанементу. У тактах 1 – 20 це класичний «вальсовий» акомпанемент з акцентованою першою долею та більш легкими другою та третьою долями. У кульмінаційній першій частині середнього розділу (такти 21 – 28) фактура акомпанементу у другій партії змінюється – він виконується восьмими тривалостями на *legato*. У цьому фрагменті твору змінюється також фактура першої партії – ритмічна структура стає більш розвиненою, з’являються елементи акордової фактури.

Щедрик

Щедрівка

Перекладання Л. Жульєвої

М. Леонтович

Allegretto

Primo

mf

Secondo

Pr.

7

mp

Sec.

7

mp

13

Pr. *mp*

Sec. *mp*

19

Pr. *mf*

Sec. *mf*

25

Pr. *mp* *p* *mp*

Sec. *mp* *p* *mp*

30

Pr.

30

Sec.

35

Pr.

p rit.

35

Sec.

(8va)

1. Щедрик, щедрик, щедрівочка,
Прилетіла ластівочка.	4. Там овечки покотились,
А ягнички народились.
2. Стала собі щебетати,
Господаря викликати:	5. В тебе товар весь хороший,
Будеш мати мірку грошей.
3. «Вийди, вийди, господарю,
Подивися на кошару.	6. Хоч не гроші, то полова,
В тебе жінка чорноброва».
7. Щедрик, щедрик, щедрівочка,
Прилетіла ластівочка.	

Рекомендації щодо роботи над твором:

Людмила Жульєва зробила обробку всесвітньо відомого хорового твору видатного українського композитора Миколи Леонтовича. Фактура імітаційно-поліфонічна. Слід з особливою увагою працювати над динамічними відтінками, особливо там, де вони різні у першій та другій партіях (такти 20 – 36). При виконанні треба постійно слухати лейтмотив («сі» «ля» «сі» «соль»), який проводиться у різних партіях на протязі всього твору. П'єсу можна виконувати у супроводі вокального ансамблю.

2. 2. ДРУГИЙ РІВЕНЬ СКЛАДНОСТІ

Персидський марш

Обробка В. Пороцького

Й. Штраус

$\text{♩} = 112$ *8va*

Primo

Secondo

f *p*

Detailed description: This system contains the first four measures of the piece. The key signature has two flats (B-flat and E-flat), and the time signature is common time (C). The tempo is marked as quarter note = 112. The first two staves are for the Primo violin, with the upper staff starting with an 8va marking and a dynamic of *f*. The next two staves are for the Secondo violin and the first two staves of the cello/bass. The Secondo violin part starts with a dynamic of *f* and ends with a dynamic of *p*. The cello/bass part starts with an 8va marking. The music features a mix of eighth and sixteenth notes with accents.

1

Pr.

Sec.

p

5

Detailed description: This system contains measures 5 through 8. The first two staves are for the Primo violin (Pr.) and the next two for the Secondo violin (Sec.). The Primo violin part starts with a dynamic of *p* and features a crescendo leading to a fermata. The Secondo violin part starts with a finger number '5' and also features a crescendo and a fermata. The cello/bass part continues with a steady eighth-note accompaniment. The key signature and time signature remain the same as in the first system.

10

Pr.

Sec.

15

Pr.

Sec.

2

19

Pr.

Sec.

sf

sf

sf

sf

Red. *

23 3

Pr. *mf*

Sec. *mf*

Red. * Red. * Red. * simile

27

Pr.

Sec.

Red. *

31 4

Pr. *f*

Sec. *f*

Red. * Red. * simile

Musical score for Piano (Pr.) and Secondary (Sec.) instruments, measures 35 to 44. The score is in a key signature of two flats (B-flat and E-flat) and includes dynamic markings such as *ff*, *pp*, and *f*.

Measures 35-38: The piano part features a melodic line with eighth-note patterns and a bass line with quarter notes. A *8va* marking is present above the piano staff.

Measures 39-43: The piano part begins with a *ff* dynamic, followed by a *Fine* marking and a *pp* dynamic. The secondary part also features a *ff* dynamic and a *Fine* marking. A boxed number **5** is placed above the piano staff at measure 40.

Measures 44-47: The piano part continues with a *f* dynamic. The secondary part also features a *f* dynamic. A boxed number **6** is placed above the piano staff at measure 44.

Additional markings include *ped.*, ** ped.*, and *simile* in the secondary part, and *8va* in the piano part.

7

Pr.

mf

8

Sec.

mf

9

54

Pr.

f

54

Sec.

f

58

Pr.

D.C. al Fine

58

Sec.

D.C. al Fine

Рекомендації щодо роботи над твором:

Твір написано в характері східного маршу з елементами танцю. При роботі над п'єсою слід приділяти основну увагу артикуляції: *staccato*, *non legato*, *legato*, *tenuto*, а також динамічним відтінкам та акцентам. Ці засоби музичної виразності допомагають відтворити характер твору. Середній розділ (з цифри «5» до позначки «D.C. al Fine») має ліричний характер. Композитор обробив тут персидську народну мелодію, яку, зокрема, використав М. Глінка в хорі чарівних дів з опери «Руслан та Людмила». Середній розділ досить складний для ансамблевого виконання – починаючи з цифри «6» тема проходить одночасно у обох партіях, а в цифрі «9», крім того, з'являються елементи підголосочної поліфонії. Твір рекомендовано для опрацювання студентам виключно з початковою музичною освітою.

Бразильський карнавал

Allegretto Н. Смирнова

Primo

Secondo

4

Pr.

Sec.

8

Pr.

mp

Sec.

mp

12

Pr.

Sec.

16

Pr.

f *mp*

16

Sec.

f *mp*

20

Pr.

f *mp*

20

Sec.

f *mp*

24

Pr.

f *8va*

24

Sec.

mf

28 *sva*

Pr. *mf*

Sec. *f*

32 *gliss.* *mp*

Pr. *mp*

Sec. *mp*

36 *mf*

Pr. *mf*

Sec. *mf*

This musical score is divided into three systems, each featuring a Piano (Pr.) and a Secondary (Sec.) instrument. The notation is as follows:

- System 1 (Measures 40-43):**
 - Pr. (Piano):** Treble clef. Measure 40 starts with an *8va* marking. Dynamics include *f* (forte) and *mf* (mezzo-forte).
 - Sec. (Secondary):** Bass clef. Dynamics include *mf*.
- System 2 (Measures 44-47):**
 - Pr. (Piano):** Treble clef. Dynamics include *mf*.
 - Sec. (Secondary):** Bass clef. Dynamics include *f* (forte).
- System 3 (Measures 48-51):**
 - Pr. (Piano):** Treble clef. Dynamics include *f* and *mp* (mezzo-piano).
 - Sec. (Secondary):** Bass clef. Dynamics include *mf* and *mp*.

52

Pr.

f

mp

Sec.

mf

mp

55

Pr.

mf

Sec.

f

59

Pr.

mp

Sec.

mp

The image shows a musical score for piano, divided into two systems: 'Pr.' (Piano Right) and 'Sec.' (Piano Left). Both systems start at measure 63. The 'Pr.' system has two staves, and the 'Sec.' system has two staves. The music is in a 4/4 time signature with a key signature of one sharp (F#). The score includes dynamic markings of *mf* (mezzo-forte) and *f* (forte). There are accents over several notes. A section of the score is marked '8va' with a dashed line, indicating an octave shift. The score concludes with a double bar line.

Рекомендації щодо роботи над твором:

П'єса святково-танцювального характеру, написана в жанровій стилістиці латиноамериканської музики. Основою метроритму майже всього твору (крім переходів між розділами та закінченням) є формула «3-3-2», тобто кожний такт при розмірі $\frac{4}{4}$ містить у собі 3 долі – 2 долі по три восьмих тривалості і одну долю по 2 восьмих тривалості. Ритмічне навантаження більшої частини твору несе друга партія, перша виконує мелодію. Але у тактах 12 – 16, 28 – 32, 44 – 48, 56 – 64 мелодію виконує друга партія, а ритмічний супровід – перша. Для опрацювання метроритму твору корисно застосовувати фонетичні вправи, наприклад «яблуко-яблуко-груша», «бéрезень-бéрезень-квіте́нь». Необхідно слідкувати, щоб довжина слогів при виконанні вправ була однаковою. При роботі над п'єсою слід також звернути увагу на контрастні динаміку та артикуляцію. Твір рекомендовано для виконання студентам з добре розвиненим почуттям метроритму.

Жартівливе попурі

М. Богословський

(Аранжування Г. Юріної)

Maestoso

Primo

ff

mf

Secondo

ff

Pr.

f

mf

f

Sec.

mf

7

14

Pr. *rit.*

mp

Sec. *rit.*

19

Pr. *a tempo*

Sec. *a tempo*

23

Pr. *rit.*

Sec. *rit.*

27 **Lento**

Pr. *f*

Sec. *f*

32 **Maestoso**

Pr. *mf*

Sec. *mf*

rit.

36

Pr.

Sec.

40

Pr.

Sec.

rit.

43

Pr.

Sec.

cresc. *allargando* *ff a tempo*

46

Pr.

Sec.

Рекомендації щодо роботи над твором:

П'єса жартівливого характеру. М. Богословський талановито об'єднав фрагменти дуже відомих різножанрових творів. На початку звучить інтродукція з першого фортепіанного концерту П. Чайковського, яка у 8-му такті раптово переходить в відому англійську народну пісню «З днем народження тебе». Далі фрагмент з опери «Ріголетто» (такти 19 – 25) невимушено завершується фрагментом пісні В. Соловйова-Сєдого «Підмосковні вечори». У тактах 27 – 34 звучить початок 2-ї Угорської рапсодії Ф. Ліста, який змінюється відомою жартівливою піснею «Курча смажене» (такти 35 – 39) з плавним переходом на фрагмент пісні «Чунга-Чанга» з однойменного мультфільму (такти 41 – 42). У фіналі звучить жартівлива пісня «Чижик-Пижик» (такти 44 – 48). Рекомендовано для виконання студентам з добре розвиненим почуттям музичного стилю.

Лібертанго

А. П'яццола
Аранжування В. Кеєра

Tempo di Tango

Primo

Secondo

4

Pr.

Sec.

7

Pr.

Sec.

11

Pr.

Sec.

1 *8va*

mf

14 *(8va)*

Pr.

(simile)

Sec.

17 *(8va)*

Pr.

Sec.

21 *(8va)*

Pr.

Sec.

24 (8va)

Pr.

Sec.

27

Pr.

Sec.

30

Pr.

Sec.

The image shows a page of musical notation for piano and secondary instruments. It is divided into three systems, each with a piano (Pr.) and secondary (Sec.) part. The piano part is written in treble clef, and the secondary part is in bass clef. The key signature has one sharp (F#) and the time signature is 3/4. Measure 24 is marked with an 8va bracket. Measure 27 has a boxed '2' above it. Measure 30 has a fermata over the first two notes. The piano part features melodic lines with slurs and ties, while the secondary part provides harmonic support with chords and moving bass lines.

34

Pr.

34

Sec.

Detailed description: This system covers measures 34 to 37. The Piano (Pr.) part is written in treble clef and features a melodic line with a long slur over measures 34 and 35, and a more active line in measures 36 and 37. The Secondary (Sec.) part is written in bass clef and consists of a steady eighth-note accompaniment in both hands.

38

Pr.

38

Sec.

Detailed description: This system covers measures 38 to 40. The Piano (Pr.) part is written in treble clef and has a long slur over measures 38 and 39, followed by a melodic phrase in measure 40. The Secondary (Sec.) part is written in bass clef and continues with the eighth-note accompaniment, with some chromatic movement in the bass line.

41

Pr.

41

Sec.

Detailed description: This system covers measures 41 to 43. The Piano (Pr.) part is written in treble clef and features a melodic line with a long slur over measures 41 and 42, and a more active line in measure 43. The Secondary (Sec.) part is written in bass clef and continues with the eighth-note accompaniment, with some chromatic movement in the bass line.

3

Pr. *f*

Sec.

Pr.

Sec.

Pr.

Sec.

54

Pr.

54

Sec.

Detailed description: This system covers measures 54 to 56. The piano part (Pr.) consists of two staves. In measure 54, both staves play a sustained chord with a fermata. In measure 55, the chords continue. In measure 56, the piano part plays a descending eighth-note scale. The secondary part (Sec.) consists of two staves. In measure 54, the upper staff has a rhythmic pattern of eighth notes, and the lower staff has a bass line with dotted eighth notes. This pattern continues through measures 55 and 56.

57

Pr.

57

Sec.

Detailed description: This system covers measures 57 to 59. The piano part (Pr.) has two staves. In measure 57, the upper staff has a descending eighth-note scale, and the lower staff has a rhythmic pattern. In measure 58, the piano part plays a sustained chord with a fermata. In measure 59, the piano part plays a descending eighth-note scale. The secondary part (Sec.) has two staves. In measure 57, the upper staff has a rhythmic pattern, and the lower staff has a bass line. This pattern continues through measures 58 and 59.

4

Pr.

60

Sec.

p

Detailed description: This system covers measures 60 to 62. A box containing the number '4' is located at the beginning of the system. The piano part (Pr.) has two staves. In measure 60, the upper staff has a descending eighth-note scale, and the lower staff has a rhythmic pattern. In measure 61, the piano part plays a sustained chord with a fermata. In measure 62, the piano part plays a descending eighth-note scale. The secondary part (Sec.) has two staves. In measure 60, the upper staff has a rhythmic pattern, and the lower staff has a bass line. In measure 61, the piano part plays a sustained chord with a fermata. In measure 62, the piano part plays a descending eighth-note scale. The dynamic marking *p* is present at the start of both the piano and secondary parts.

63

Pr.

Sec.

66

Pr.

Sec.

f

69

Pr.

Sec.

72

Pr.

Sec.

5

Pr.

mf

Sec.

mf

76

Pr.

Sec.

80

84 *8va*

Pr.

Sec.

88 *(8va)*

Pr.

Sec.

91 *(8va)*

Pr.

Sec.

p *pp*

p *pp*

8va---

Рекомендації щодо роботи над твором:

Лібертанго Астора П'яццолі – один з найпопулярніших сучасних музичних творів – є досить складним для виконання. П'єсу рекомендовано для опрацювання студентам з початковою музичною освітою та відмінними музичними здібностями. Твір має досить специфічний ритмічний малюнок – при розмірі $\frac{4}{4}$ замість традиційного групування 2+2+2+2 восьмими тривалостями автор застосовує групування 3+3+2. Ритмічне навантаження здебільшого несе на собі друга партія, тому її виконання рекомендовано студентам з відмінним почуттям ритму. Перша партія поєднує в собі ритмічні фігурації (цифри 1, 5) та яскраву мелодичну лінію (цифри 2 – 4). Виконання цієї партії рекомендовано студентам, які мають однаково добре розвинені почуття ритму та кантілени.

РОЗДІЛ 3. АНСАМБЛІ ДЛЯ РІЗНИХ ІНСТРУМЕНТІВ

Вальс

з кінофільму «Стережись автомобіля»
для скрипки, віолончелі та фортепіано

А. Петров

Переклад Андрія Шувалова

The musical score is arranged in four systems. The first system (measures 1-6) features a Violin part starting at measure 170, a Violoncello part, and a Piano part with a *mp* dynamic. The second system (measures 7-13) includes Violin and Violoncello parts with slurs and accents, and a Piano part. The third system (measures 14-19) continues the Violin and Violoncello parts with slurs and accents, and the Piano part. The fourth system (measures 20-25) shows the Violin and Violoncello parts with slurs and accents, and the Piano part. The score is in 3/4 time with a key signature of two flats.

21

Vln.

Vc.

Pno.

28

Vln.

Vc.

Pno.

34

Vln.

Vc.

Pno.

40

Vln.

Vc.

Pno.

47

Vln.

Vc.

Pno.

pizz.

arco

simile

simile

54

Vln.

Vc.

Pno.

pizz.

arco

simile

arco

61

Vln.

Vc.

61

alla jazz valse

Pno.

simile

68

Vln.

Vc.

68

Pno.

74

Vln.

Vc.

74

Pno.

80

Vln.

Vc.

Pno.

87

Vln.

Vc.

Pno.

94

Vln.

Vc.

Pno.

101 *a tempo*

Vln.

Vc.

Pno.

108 *rit.*

Vln.

Vc.

Pno.

115 *a tempo*

Vln.

Vc.

Pno.

tema Valse from E. Doga

122

Vln.

Vc.

Pno.

129

Vln.

Vc.

Pno.

136

Vln.

Vc.

Pno.

143

Vln.

Vc.

Pno.

150

Vln.

Vc.

Pno.

rit.

157

a tempo

Vln.

Vc.

Pno.

fp

fz

pizz.

Violin

Вальс

з кінофільму «Стережись автомобіля»
для скрипки, віолончелі та фортепіано

А. Петров
переклад А. Шувалова

The musical score is written for a violin in a 3/4 time signature with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The tempo is marked as 170. The score consists of ten staves of music, with measure numbers 10, 17, 24, 30, 36, 42, 48, 55, 62, and 69 indicated at the beginning of their respective staves. The notation includes various musical symbols such as slurs, accents, and dynamic markings. The piece concludes with a double bar line at the end of the final staff.

76 *V*

83 *V*

90 *V*

97 *a tempo*

104

111 *rit.* *a tempo*

118 *V*

125

132 *V*

139 *V*

145

151 *rit.* *V*

157 *a tempo* *fp* *fz* *pizz.*

Detailed description: This is a musical score for a single melodic line in G minor, spanning measures 76 to 157. The notation is in treble clef with a key signature of two flats (Bb and Eb). The score is divided into systems of five staves each. Measure numbers are placed at the beginning of each system. The music features various rhythmic patterns, including quarter notes, eighth notes, and sixteenth notes, often with slurs and accents. Dynamic markings include *fp* (fortissimo piano), *fz* (forzando), and *pizz.* (pizzicato). Performance instructions include *a tempo*, *rit.* (ritardando), and *V* (accents). The piece concludes with a double bar line at measure 157.

Violoncello

Вальс

з кінофільму «Стережись автомобіля»
для скрипки, віолончелі та фортепіано

А. Петров

переклад А. Шувалова

170 4 16

25

31

37

43 *pizz.* *simile*

49

55 *arco*

61

67

73

79

Detailed description: This is a musical score for Cello, measures 170 to 79. The score is written in bass clef with a key signature of two flats (B-flat and E-flat) and a 3/4 time signature. It begins with a tempo marking of 170. The first two measures (170-171) are marked with a '4' and a '16' above the staff, indicating fingerings. The score consists of ten staves of music. Measures 25, 31, 37, 43, 49, 55, 61, 67, 73, and 79 are marked with measure numbers. Performance instructions include 'pizz.' (pizzicato) at measure 43, 'simile' at measure 44, and 'arco' (arco) at measure 55. The score features various musical notations such as slurs, accents, and dynamic markings.

Рекомендації щодо роботи над твором:

Вальс з кінофільму «Стережись автомобіля» є одним з найпопулярніших музичних творів для кінематографу другої половини двадцятого сторіччя. Його виконання потребує досить ґрунтовної професійної підготовки від всіх учасників ансамблю. У першому розділі (такти 1 – 44) мелодична лінія здебільшого проходить у партії скрипки. Партія віолончелі починається з 21-го такту і до такту 28 проводить підголосок. Партія фортепіано з початку і до 28-го такту виконує функцію акомпанементу. В тактах 29 – 43 мелодична лінія викладена в партіях усіх учасників ансамблю. У першій частині другого розділу (такти 45 – 60) тема по черзі проходить у скрипки (такти 45 – 48, 53 – 56) та фортепіано (такти 49 – 52, 57 – 60). Партія віолончелі в цей час виконує акомпанемент *pizzicato*. У другій частині другого розділу спочатку (такти 61 – 68) мелодія проходить у партії скрипки, підголосок – у партії віолончелі, фортепіано виконує акомпанемент *alla jazz valse* з досить складним ритмічним малюнком. Далі (такти 69 – 84) тему проводять всі інструменти. В третьому розділі твору (такти 85 – 116) звучить друга тема, спочатку у віолончелі (такти 85 – 100), потім у скрипки (такти 101 – 116). У фортепіанній партії в цьому розділі викладено акомпанемент з елементами підголосочної поліфонії. В першій частині четвертого розділу (такти 117 – 132) в партії віолончелі проходить тема відомого вальсу Є. Доги, яку аранжувальник дуже органічно «вмонтував» в музичну фактуру. У партії скрипки в цей час проходить основна тема вальсу А. Петрова, у партії фортепіано – акомпанемент. У другій частині четвертого розділу (такти 133 – 163) тема проходить у партіях всіх інструментів. При роботі над твором слід спочатку детально розібрати зі студентами форму та фактуру твору. Кожен учасник ансамблю повинен чітко знати, де він грає мелодію, де акомпанує, де у нього підголосок. Тільки після детального теоретичного розбору можна переходити до роботи над виконанням твору. При відсутності виконавця партію віолончелі можна замінити партією альту з переносом двох останніх тактів на октаву вгору.

Танго

з кінофільму «Аромат жінки»
для трьох скрипок, віолончелі та фортепіано

К. Гардель
переклад А. Шувалова

The musical score is written for Violin I, Violin II, Violin III, Violoncello, Piano, and Piano. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is common time (C). The tempo is marked "Moderato".

Violin I: Starts with a *Moderato* tempo and a *v* (ritardando) marking. The melody is in the treble clef.

Violin II: Follows a similar melodic line to Violin I.

Violin III: Provides harmonic support with chords and single notes. It includes dynamic markings *mp* and *simile*.

Violoncello: Mirrors the Violin III part, also including *mp* and *simile* markings.

Piano (first system): Features a *Moderato* tempo. The right hand plays chords, and the left hand plays a bass line. Chords G, E7, and Am are indicated.

Piano (second system): Continues the piano accompaniment with chords D7 and G indicated.

The score is divided into two systems, with measures 6 through 10 shown in the second system.

11

Vln. I

Vln. II

Vln. III

Vc.

Pno.

G7 C Cm G/D

16

Vln. I

Vln. II

Vln. III

Vc.

Pno.

A7 D7 G Gm Dm Eb

simile

simile

f

21

Vln. I

Vln. II

Vln. III

Vc.

Pno.

B \flat

Cm

Gm

A7

25

Vln. I

Vln. II

Vln. III

Vc.

Pno.

D7

Gm

f

f

f

30

Vln. I

Vln. II

Vln. III

Vc.

Pno.

mp

35

Vln. I

Vln. II

Vln. III

Vc.

Pno.

39

Vln. I

Vln. II

Vln. III

Vc.

Pno.

43

Vln. I

Vln. II

Vln. III

Vc.

Pno.

8va-----

47

Vln. I

Vln. II

Vln. III

Vc.

Pno.

51

Vln. I

Vln. II

Vln. III

Vc.

Pno.

55

Vln. I

Vln. II

Vln. III

Vc.

Pno.

59

Vln. I

Vln. II

Vln. III

Vc.

Pno.

63

Vln. I

Vln. II

Vln. III

Vc.

Pno.

This system of musical notation covers measures 63 through 67. It features five staves: Violin I, Violin II, Violin III, Violoncello (Vc.), and Piano (Pno.). The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 4/4. Measures 63-65 show the Violin I and II parts with melodic lines, while Violin III and the Cello play chords. The Piano part has a complex texture with chords and moving lines in both hands. A dynamic marking of *p* (piano) is present in measures 64 and 65.

68

Vln. I

Vln. II

Vln. III

Vc.

Pno.

This system of musical notation covers measures 68 through 72. It features the same five staves as the previous system. Measures 68-70 show the Violin I and II parts with melodic lines, while Violin III and the Cello play chords. The Piano part continues with its complex texture. A dynamic marking of *p* is present in measure 68.

72

Vln. I

Vln. II

Vln. III

Vc.

Pno.

This system of music covers measures 72 to 75. It features five staves: Violin I, Violin II, Violin III, Viola, and Piano. The Violin I and II parts have melodic lines with slurs and accents. The Violin III and Viola parts play a rhythmic accompaniment of eighth notes. The Piano part has a complex texture with sixteenth-note patterns in the right hand and a steady bass line in the left hand.

76

Vln. I

Vln. II

Vln. III

Vc.

Pno.

This system of music covers measures 76 to 79. It features five staves: Violin I, Violin II, Violin III, Viola, and Piano. The Violin I and II parts continue their melodic lines. The Violin III and Viola parts maintain their rhythmic accompaniment. The Piano part continues its complex texture with sixteenth-note patterns and a steady bass line.

80

Vln. I

Vln. II

Vln. III

Vc.

Pno.

ff

ff

ff

ff

ff

85

Vln. I

Vln. II

Vln. III

Vc.

Pno.

90

Vln. I *mp*

Vln. II *mp*

Vln. III *mp*

Vc. *mp*

Pno. *mp*

94

Vln. I *rit.* *p*

Vln. II *rit.* *p*

Vln. III *rit.* *p*

Vc. *rit.* *p*

Pno. *rit.* *p*

Violin I

Танго

з кінофільму «Аромат жінки»
для трьох скрипок, віолончелі та фортепіано

К. Гардедь

переклад А. Шувалова

Moderato

5

10

15

21

27

33

38

simile

f

mp

43 *8va-7*

48 *f*

54

60

65 *p*

70

75

80 *ff*

86 *mp*

92 *rit.* *p*

Violin II

Танго

з кінофільму «Аромат жінки»
для трьох скрипок, віолончелі та фортепіано

К. Гардедь

переклад А. Шувалова

Moderato

5

10

15

21

27

33

38

43

tr

f

simile

48 *f*

54 *V*

59

64 *p*

69

74

79 *ff*

85 *mp*

91 *p*

Violin III

Танго

з кінофільму «Аромат жінки»
для трьох скрипок, віолончелі та фортепіано

К. Гардедь

переклад А. Шувалова

Moderato

mp *simile*

6

12

18

23

29

34

39

44

f

mp

Violoncello

Танго

з кінофільму «Аромат жінки»
для трьох скрипок, віолончелі та фортепіано

К. Гардець

переклад А. Шувалова

Moderato

The musical score for Cello is written in G major (one sharp) and 4/4 time. It begins with a *Moderato* tempo. The first staff starts with a whole rest, followed by a series of eighth and quarter notes. Dynamic markings include *mp* (mezzo-piano) and *simile*. The score is divided into measures, with measure numbers 6, 12, 18, 24, 30, 36, and 41 indicated at the start of their respective staves. The piece concludes with a series of chords and a final cadence.

46

f

51

56

p

62

p

68

73

78

ff

84

90

mp *rit.* *p*

Рекомендації щодо роботи над твором:

Танго відомого аргентинського композитора Карлоса Гарделя було написано у 1935-му році. Оригінальна назва «*Por una cabeza*» походить від іспанської кінноспортивної фрази, і перекладається «*на голову*» і стосується коня, який виграв перегони, випередивши суперників на голову. В оригіналі це пісня, в якій йдеться про азартного гравця, який робить ставки на верхогонах і порівнює свою пристрасть до коней із захопленням жінками. Пізніше ця музика була використана в американських фільмах «Аромат жінки» (1992 рік), «Правдива брехня» (1994 рік) та багатьох інших. Мелодична лінія здебільшого проходить у партіях першої та другої скрипки, фактура решти інструментів – це акомпанемент та підголоски. При відсутності необхідної кількості виконавців твір можна виконувати без партій третьої скрипки та віолончелі.

ПІСЛЯМОВА

У процесі роботи над творами ансамблевого репертуару майбутні фахівці повинні вдосконалювати весь професійний музичний комплекс знань, вмінь та навичок – слух, пам'ять, ритм, образне мислення, відчуття стилю, музично-виконавські навички гри на інструменті.

При підборі репертуару викладачам слід взяти до уваги специфічні особливості навчального процесу на факультетах мистецтв закладів вищої освіти. По-перше, в фортепіанному класі проходять навчання студенти різних виконавських профілів, різних вікових категорій. Викладачам доводиться навчати студентів з різним рівнем професійної підготовки та музичних здібностей. Незалежно від рівня підготовки студенти повинні долучитися до виконавської діяльності, тобто оволодіти комплексом технічних і виразних засобів, навчитися мислити художніми образами, використовуючи творчу фантазію, уяву і інтуїцію.

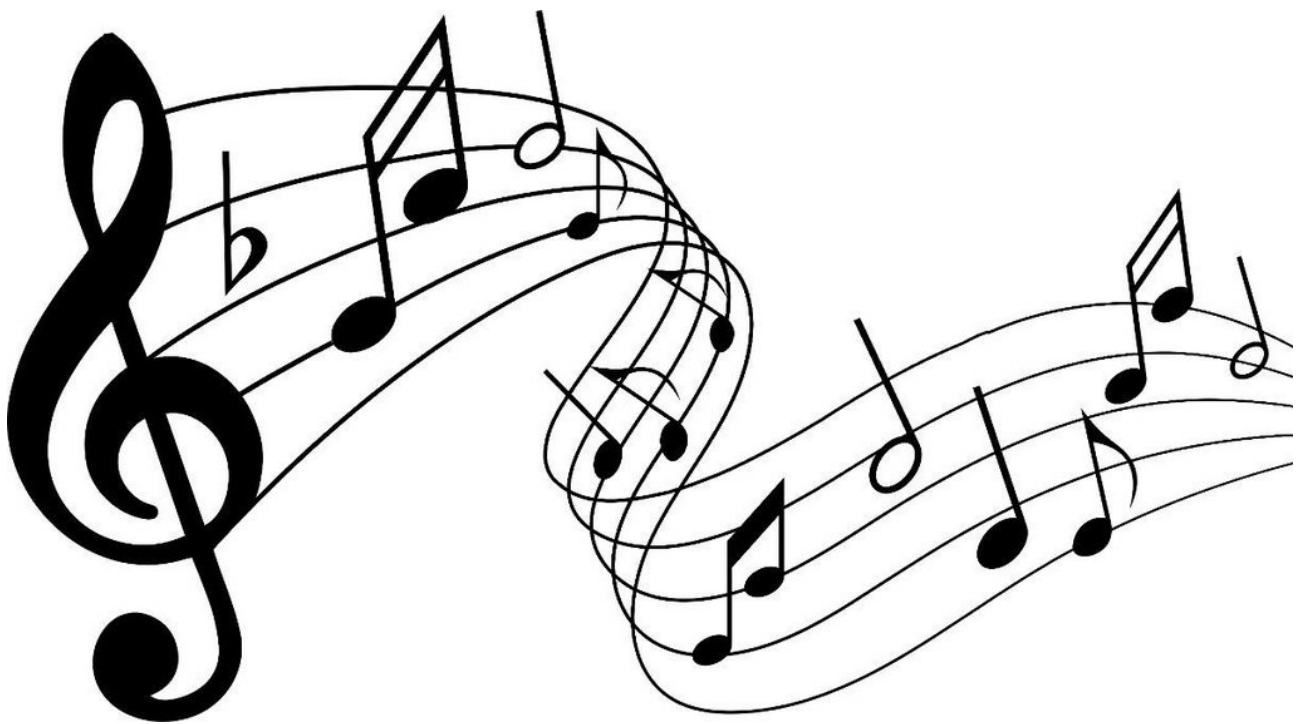
Тому на початковому етапі необхідно визначити оптимальний рівень складності творів для кожного студента. Відносно труднощів навчального репертуару слід уникати двох крайнощів: занадто важких і дуже легких творів. При виборі виконавської матеріалу для конкретного ансамблю необхідно залишати відчутний запас труднощі, так як ансамбль має власну техніку, яка висуває нові вимоги до ритмічної дисципліни, звуковидобування, володінню штрихом, внутрішнього слуху, системі рухів тощо.

В цілому за ступенем складності репертуар студентів повинні складати твори, які лише трохи перевищують їх сьогоденні можливості. В основному при підборі репертуару повинен переважати принцип поступовості ускладнення художніх і технічних завдань.

В роботі майбутніх викладачів ансамблю значне місце належить навичкам самостійного опрацювання творів ансамблевого репертуару. Удосконалити ці навички допоможуть наданні в хрестоматії методичні рекомендації щодо сприйняття та інтерпретації творів, практичні рекомендації щодо виконання та самостійного опрацювання.

Таким чином, опрацювання ансамблевих творів, досягнення їх емоційно-образного змісту, розуміння нотного тексту як засобу розкриття художнього образу, оволодіння навичками ансамблевої гри та здатність вирішувати професійні музичні завдання – усі ці дії повинні спиратися на міцну теоретичну та практичну професійну музичну базу. Тож основою професійної діяльності майбутнього викладача ансамблевого виконавства є музично-педагогічні знання, вміння та навички, які забезпечують високий рівень музичної свідомості та дозволяють самостійно знайти форми і методи опрацювання музичного твору, його оцінки та інтерпретації.

Отже, музичний репертуар, який вивчається на заняттях і вміщений у цій хрестоматії допоможе формуванню професійної майстерності майбутніх викладачів ансамблевого виконавства.

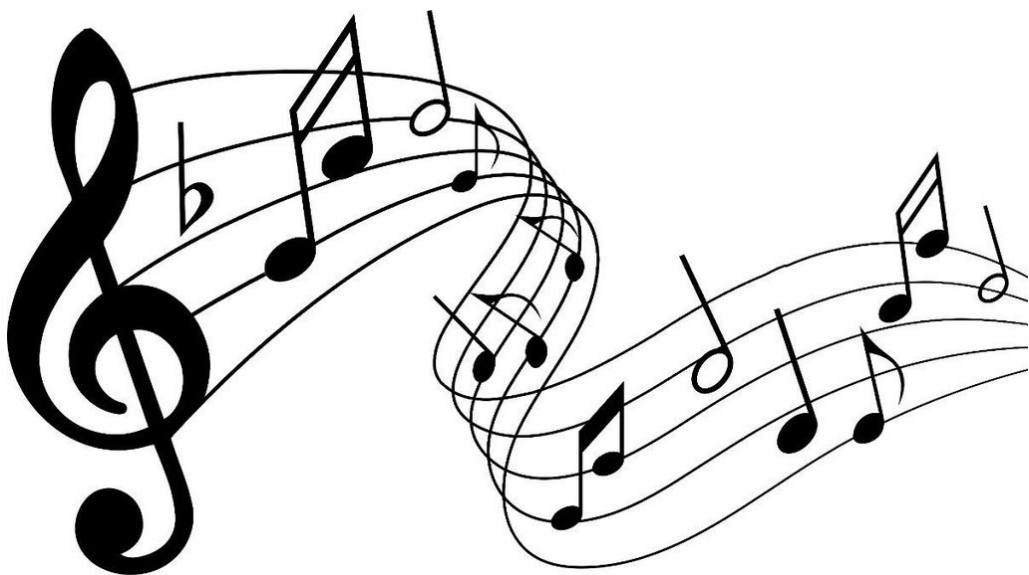

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Актуальные проблемы музыкального образования: сб. статей / Сост. И.К. Котляревский. – Київ : Музична Україна, 1986. – 128 с.
2. Алексюк А. М. Удосконалення змісту, форм та методів навчання / А. В. Алексюк // Проблеми вищої школи: наук.-метод. зб. – Київ : Вища школа, 1994. – Вип. 79 – 97 с.
3. Андрейко О. І. Виконавська культура скрипаля: теорія та методика формування: монографія / О. І. Андрейко – Львів : Галицька видавнича спілка, 2013. – 298 с.
4. Базова програма розвитку дитини дошкільного віку «Я у світі» / наук.кер. та заг. ред. О. Л. Кононко. – 3-тє вид., випр. – Київ : Світич, 2009. – 430 с.
5. Бондар Л. Навчання заради творчості і активна особистість формується тут / Л. Бондар. – Директор школи. – 2003. – №4 – С. 23–26.
6. Бурська О. Виконавське осягнення музики / О. Бурська : Мистецтво і освіта, 2003. – №4.
7. Буш Г. Я. Диалогика и творчество / Г. Я. Буш – Рига, 1985. – 317 с.
8. Вендрова Т. Е. Художественно-педагогический анализ на уроке музыки / Т. Е. Вендрова // Музыка в школе. – 1989. - №3. – С. 10–16.
9. Гусак В. Методика розвитку рухової пам'яті у процесі інструментальної підготовки майбутнього вчителя музики: автореферат «Теорія та методика музичного навчання» / В. А. Гусак – Київ : 2011. – 22 с.
10. Дьяченко Н. Г. Теоретические основы воспитания и обучения в музыкальных учебных заведениях / Н. Г. Дьяченко, И. А. Котляревский, Ю. А. Полянский – Київ : Музична Україна, 1987. – 174 с.
11. Моляко В. О. Психологічна готовність до творчої праці / В. О. Моляко – Київ : 1989. – 48 с.
12. Музыка. Програми для середньої загальноосвітньої школи. 1–4 класи – Київ : Початкова школа, 2006. – С. 344–371.

13. Орлов В. Ф. Педагогічна майстерність викладача мистецьких дисциплін: навч.-метод. посіб. / В. Ф. Орлов, О. О. Фурса, О. В. Баніт – Київ : «Едельвейс», 2012. – 272 с.
14. Павкович В. Про дитячу музичну творчість / В. Павкович // Рад.музика, 1940 – №5.
15. Педагогічна майстерність: Підручник / І. А. Зязюн, Л. В. Крамущенко, І. Ф. Кривонос та ін.; / За ред. І. А. Зязюна – Київ : Вища школа, 2004. – 422 с.
16. Печерська О. П. Уроки музики в початкових класах : навч. посібник. / О. П. Печерська – Київ : Либідь, 2001. – 272 с.
17. Програми та поурочні методичні розробки для середньої загальноосвітньої школи. Музика : 1–4 класи. – Київ : Перун, 1996.
18. Програми для середньої загальноосвітньої школи. 1-4 класи. – Київ : Початкова школа, 2006. – 432 с.
19. Пустовіт Г. Теоретичні засади позашкільної освіти і виховання : ідеї та пошуки / Г. Пустовіт ; Рідна школа. – 2009. – №2. – С. 9-14.
20. Рагозіна В. Особистісно-зорієнтований підхід до діагностики розвитку учнів у процесі художньо-естетичного виховання / В. Рагозіна ; Рідна школа. – 2001. – С.16-26.
21. Романенко С. Ю Виконання сучасної музики в скрипковому мистецтві / С. Ю. Романенко ; Журнал «Культура України» № 31/2010
22. Романко В. Джаз і академічна музика: шляхи синтезу / В. Романко // Музика, 1998. – №3.
23. Ростовський О. Я. Методика викладання музики у початковій школі : навч.-метод. Посібник / О. Я. Ростовський. – 2-е вид., доп. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2001. – 216 с.
24. Ростовський О.Я. Музична педагогіка. Навчальні програми, методичні рекомендації та матеріали: навчальний посібник / О. Я. Ростовський // Ніжин : видавництво НДУ ім. М.Гоголя, 2008. – 191 с.

25. Рудницька О. П. Музика і культура особистості: проблеми сучасної педагогічної освіти: навч. посібник / О. П. Рудницька. – Київ : ІЗМН, 1998. – 248с.
26. Стеценко В. Закономірності інтонування на скрипці. / В. Стеценко. – Київ : «Муз. Україна» 1977. – 56 с.
27. Стеценко В. Методика навчання гри на скрипці (ч. 1). / В. Стеценко. – Київ : «Муз. Україна» 1960. - 151 с.
28. Стеценко В. Методика навчання гри на скрипці (ч. 2). / В. Стеценко. – Київ : «Мистецтво», 1964. – 155 с.
29. Сухомлинский В. А. Сердце отдаю детям. Рождение гражданина. Письма к сыну / В. А. Сухомлинский. – Київ : «Радянська школа» 1985. – 554 с.
30. Швачко Т. У річчці класичних традицій / Т. Швачко. – Київ : «Музика», 1982. – №3.
31. Шип С. Детское музыкальное творчество в динамике становления личности. Проблемы музыкальной культуры: Сб. ст. / С. Шип. – Київ : Муз. Україна, 1987. – Вип. 1. – С. 102–119.
32. Щолокова О. П. Основи професійної художньо-естетичної підготовки майбутнього вчителя: монографія / О. П. Щолокова. – Київ : 1996. – 170с.
33. Юр'єв О. Виразальні можливості скрипкових штрихів. / О. Ю. Юр'єв. – Київ : «Муз. Україна», 1974. – 115 с.

ДОДАТКИ

1. Посилання на додаткові нотні ресурси.

1. Музичний проект Аркадія Чубрика. Стислі біографії композиторів, ноти та mp3-архів. – Режим доступу: <https://classic.chubrik.ru/>
2. Ноти, акорди – пісні та збірки пісень. – Режим доступу: <http://ale07.narod.ru/index.html>
3. Ноти – дітям. – Режим доступу: <http://igraj-poj.narod.ru/>
4. Ноти для скрипки. – Режим доступу: <http://akuratnov.ru/sheets>
5. Ноти для студентів та учнів музичних шкіл. – Режим доступу: <http://www.classon.ru/lib/catalog/>
6. Ноти українських композиторів. – Режим доступу: <http://ukrnotes.in.ua/>
7. Нотна бібліотека Даніеля Ройзмана. – Режим доступу: <http://roisman.narod.ru/compnotes.htm>
8. Нотна бібліотека класичної музики. – Режим доступу: <http://nlib.org.ua/index.php>
9. Нотний архів Бориса Тараканова. – Режим доступу: <http://notes.tarakanov.net/>
10. Нотний магазин видавництва «Музична Україна». – Режим доступу: <http://www.muzukr.com/>
11. Нотний магазин «Клавір» . – Режим доступу: <http://klavier.zakupka.com/>
12. Сайт Андрія Шувалова. – Режим доступу: <http://www.andreyshevalov.ru/>
13. Твори Сергія Рахманінова. – Режим доступу: <https://senar.ru/works>
14. Фортепіанні ансамблі. – Режим доступу: <https://notkinastya.ru/noty-dlya-fortepiano/fortepiannye-ansambli-noty/>
15. Collections of Violin Sheet Music. – Режим доступу: <https://violinsheetmusic.org/collections/>
16. Free-scores.com. – Режим доступу: <https://www.free-scores.com/free-sheet-music.php?searchexact=Clarinet,+Piano&CATEGORIE=100>
17. Free Sheet Music. – Режим доступу: <http://www.freesheetmusic.net/>

18. International Music Score Library Project (IMSLP) . – Режим доступу:
https://imslp.org/wiki/Main_Page

2. Інформаційні ресурси

1. Бібліотека Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради (м. Харків, пров. Ш. Руставелі,7).
2. Державна наукова бібліотека ім. В. Короленка (м. Харків, вул. Короленка, 18).
3. Харківська міська спеціалізована музично-театральна бібліотека ім. К.С. Станіславського (м. Харків, пров. Інженерний, 1-а, 2-й під'їзд).